

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţi, Joi şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondenţele sunt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nerăscutate se refuză. Articollii nepublicaţi nu se însoptesc.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându conludere garmond

Răsboiul.

Sibiu, 20 April n.

Nu mai încapă îndoielă, că nefericirea de care au fost atinşi Ruşii, când cu scufundarea vasului *Petro-pavlovsk*, are să fie decizătoare pentru sorţea războiului ruso-japonez. Perderea Rusiei e atât de mare, în urma acestei catastrofe, în cât e cu neputinţă să pôtă fi reparată.

Astăzi se cunosc bine amănuntele catastrofei de la Port-Arthur. După isvóre ruseşti, lucrurile s'au întâmplat astfel. În noptea de 12 spre 13 April torpilórele ruseşti au eşit la largul mării, unde s'au întâlnit cu torpilórele japoneze. S'a deschis o luptă mare navală, care a ţinut până dimineaţa la orele şapte.

Torpilelor ruse, numit *Straşni*, a fost înjunjurat de trei torpilóre japoneze, şi a fost distrus. După această învingere torpilórele japoneze s'au retras şi a apărut pe mare escadra japoneză. La orele 8 dimineaţa a eşit pe apă şi escadra rusescă, pentru a întâmpina escadra inamică. Aceasta avea forţe considerabile, aproape 16 vase mari. Simţindu-se escadra rusescă prea slabă, s'a retras spre port, însă în linie de bătae, pentru a primi atacul inamicului. Pe la orele 10 o explozie se produse pe neaşteptate, şi cel mai mare vas al Rusiei, cuirasatul *Petro-pavlovsk*, în curs de două minute a dispărut sub apă, împreună cu amiralul *Makarov*, cu întregul seu stat major şi cu întregul personal de pe vas, din care, ca prin minune, au scăpat numai 75 marinari, vre-o câţiva oficeri, şi marele duce *Ciril*, acum bolnav, în urma ranelor primite.

Vasul *Petro-pavlovsk* se lovise de una din minele aşezate de Japonezi în apă şi a fost zdrobit de tot. Escadra japoneză, împărţită în două grupe, a dispărut apoi, mulţumită cu jertfa adusă din partea Ruşilor.

Şi perderea Ruşilor, jertfa adusă, cum am spus, e enorm de mare. Nu pentru-că au pierdut cel mai mare şi mai bun vas al lor pentru purtarea luptei pe apă, ori personalul înmormântat în valurile mării, ci pentru-că au pierdut pe comandantul marinei ruseşti, pe amiralul *Makarov*, care nu pôte fi înlocuit prin nimeni.

Când împăratul Wilhelm al Germaniei a primit ştire despre sguduitórea întâmplare, a trimis telegramă de compătimire ţarului rusesc, comunicându-i, că doliul pentru perderea lui *Makarov* nu e numai al Rusiei, ci al lumii întregi, fiind-că ştiinţa marinei din lumea întreagă jeleşte în cel pierdut pe cel mai însemnat reprezentant al ei.

Pe apă lupta pôte fi considerată acum aproape ca terminată, pentru-că flota Rusiei e şi mai slabă de cât a Japoniei, dar' e şi rămasă fără conducere, fiind-că ori-cine va veni să înlocuiască pe *Makarov*, nu va pute aduce cu sine curajul, energia şi îndrăznéla pe care o avea *Makarov*.

...„Omul acesta, — scrie *Die Zeit* de la Viena, — pe care ţarul după primele ştiri le de pe teatrul de războiu l'a numit comandant suprem al flotei ost-asiatice, *valora el singur pentru patria sa cât o flotă întreagă*. El era spe-ranţa Rusiei, el şi Kuropatkin, care a

trebuit să primescă comanda armatei de pe uscat, după ce s'a dovedit că guvernatorul *Alexieff* nu e la înălţimea gravei situaţiuni militare pe apă şi pe uscat. Poziţia acestor doi oficeri era aşa de înaltă, în cât stăteau alături cu puternicul guvernator. Kuropatkin n'a început să se afirme încă în războiul pe uscat. Dar' *Makarov*, care se dusesse în grabă la Port-Arthur, a ştiut să se facă repede remarcabil. Din ziua sosirii sale acolo părea a fi intrat un alt spirit în flota rusă. Curaj energie, îndrăznéla chiar însufleţeau trupele. Odată trecuse strim-tórea Port-Arthurului, lăsată liberă de Japonezi — o cutezanţă pe care nimeni n'o riscase înainte; s'a întors norocos în port şi Rusia a jubilat din cauza aceasta. Căci dacă *Makarov* putea să se plimbe în faţa Port-Arthurului, evident că dominaţiunea mării de către Japonezi nu era întreagă. La a doua eşire din port, şi-a plătit însă îndrăsnéla cu viaţa...

Pe apă deci, cum am zis, au cam isprăvit-o Ruşii. Dórá vor fi mai norocoşi pe uscat. Şi după cum ne anunţă ziarele străine, puterile mari europene nici nu aşteptă de cât o mică învingere pe uscat a trupelor ruseşti asupra Japoniei, pentru-ca apoi se facă un pas colectiv energetic, ca să se pună capăt războiului, care cu puţină bunăvoinţă putea fi chiar evitat din capul locului.

Se serie de la Petersburg, că ţarul a plâns când a primit vestea despre nefericirea de la Port-Arthur.

Esecutarea unei legi. În numărul de Duminecă al foiei oficióse e publicată ordinanţea ministerială referitoare la intrarea în viaţă şi executarea legii despre emigrare.

Din parlament. În şedinţa de Luni a dietei s'a primit ca basă pentru desbaterea specială proiectul de lege despre regularea salariilor funcţionarilor administrativi de la comitate. Eri, Marţi, s'a intrat în discuţia pe articoli.

Budgetul comun. Vineri şi Sâmbătă, săptămâna trecută, s'au ţinut conferenţe ministeriale în Budapesta, în chestia stabilirii budgetului comun pe anul curent, pentru a pute fi prezentat delegaţiunilor. Au luat parte la conferenţe ministrul comun de externe, *Goluchowski*, cel comun de război *Pitreich*, ministrii-presidenţi *Körber* şi *Tisza*, ministrul de finanţe *Böhm Bawerk* şi *Lukács*, şi baronul *Spann*, comandantul flotei austro-ungare. Cu toate că conferenţele au fost de o durată extraordinară, — cea de Sâmbătă a ţinut tocmai şase ore întregi, — nu s'a ajuns la nici un rezultat. Va trebui deci să se ţină o nouă conferenţă, care probabil va fi prezidată de Maiestatea Sa. Din câte au putut să străbată în public, se crede, că ministrul de război a păşit cu pretensiuni exagerate, pe cari nici unul dintră ministrii de finanţe nu i-le pôte împlini. Cere treizeci milioane de coróne pentru tunuri nou; o sumă care azi sgudue în mod simţitor echilibrul budgetului ţării, mai ales la noi, în Ungaria. Ministrul-president ung, contele *Tisza*, a plecat încă Sâmbătă seara la Viena, şi Duminecă a fost primit în audienţă privată, probabil pentru a comunica Maiestăţii Sale punctul de vedere al guvernului ung.

Concedierea rezervistilor.

Ministrul comun de războiu a dat ordin, ca rezervistii chiámaţi în iarnă sub arme, să fie concediaţi în ziua de 23 April n.

Planuri şi reforme. Se serie de la Budapesta, că în ministerul de culte şi instrucţiune publică s'au ţinut conferenţe în chestia regulării, ori mai bine zis urcării salariilor profesorilor de la şcoléle medii cari nu stau sub conducerea statului. S'au stabilit cu ocaziunea acestor principii după cari statul pôte să dea în mod grăbinc ajutorul necesar, în proporţie potrivită, şi spre mulţumirea generală. Mai este acum să se afle modalitatea potrivită de a fi aplicate principiile acestea şi la *pedagogii*, la şcoléle civile şi la şcoléle comerciale de fete, când apoi ministrul va lua dispoziţiile necesare pentru executarea noilor planuri şi reforme.

Sinodul arhidiecezan.

Şedinţa a doua

ţinută în 6/19 April.

President Esc. Sa arhiepiscopul şi metropolit *Ioan*.

Notariu: Dr. Miron E. Cristea.

După citirea şi autenticarea procesului verbal din şedinţa primă, luat de notariul general *Mateiu Voilean*, Esc. Sa prezentă sinodului cererile deputaţilor Dr. *Zosim Chirtoş*, *Simion Dragomir*, Dr. *Eugen Meşianu* şi Dr. *Valer Moldovan* pentru concediu pe întreagă durată sinodului, şi ale deputaţilor *Virgil Oniţiu* şi Dr. *Aurel Vlad* pentru concediu pe trei zile.

Li-se dă concediul cerut.

Tot prin presid u se prezentă cererea parochului *Vasile Basarab* din Romos pentru un ajutor şi a parochului *Petru Vaida* din Ineu pentru a i-se erta o pedepsă în bani (canon).

Ambele se transpun comisiunii petiţiunare.

După acestea intrându-se în ordinea de zi, urmăz referada comisiunii verificătoare asupra actelor directorale din cercurile *Geógiu*, *Târnava*, *Braşov* (deputaţi *Geógiu* şi *Sighişoara* (deputat din cler) ajunse în vacanţă prin mórtea, respective renunţarea la mandat a deputaţilor aleşi cu ocaziunea alegerilor generale.

Actele fiind în ordine, în conformitate cu propunerea comisiunii (referent *G. Hango*), sinodul declară aleşi pe Dr. *I. Marghita*, adv. în *Geógiu* (în cercul *Geógiu*), Dr. *Dumitru Stefan*, cand. de adv. şi funcţionar la „*Albina*” (în cercul *Târnava*), *Dumitru Moldovan*, protopresbiter în *Sighişoara* (în cercul *Sighişoara*) şi Dr. *Nicolae Vecerde*, dirigentul filialei din *Braşov* a „*Albinei*” (în cercul *Braşov*).

Urméz referada comisiunii organizătoare asupra raportului general al plenului consistorial (president *Ioan* cav. de Puşcaru; referent *Ioan A. Preda*).

Raportul fiind tipărit şi distribuit între membrii sinodului, se priveşte cetit şi se ia de basă la desbaterea specială.

În firul desbaterii speciale:

La punctul I. (statul personal) faţă cu răposarea protoiereului asesor consistorial *Zaharie Boiu*, şi a protopresbiterilor tractuali *Dimitrie Coltofean* (Treiscaune) şi *Nicolae Moldovan* (Agnita) sinodul îşi exprimă condolenţa prin sculare şi exprimarea „*Dumnezeu să 'i erte*”.

La pct. II. („*Esibite*”) comisiunea propune luarea la cunoştinţă, cu adausul, ca în

viitoriu esibitele întrate şi rezolvite să se facă evidente după senate.

Dr. *Cristea*, arătând că acesta e în contrazicere cu concludul sinodal din anul trecut, deórá-ce tocmai usul propus acum de comisiune fusese schimbat prin acel conclud şi înlocuit cu usul de acum, — propune rămânerea pe lângă usul de acum, respective respectarea concludului sinodal adus în anul trecut în această privinţă.

Se primeşte propunerea deputatului Dr. *Cristea*.

La acelaşi punct comisiunea avea şi propunerea, ca în conformitate cu concludul Nr. 37 din 1900, în viitoriu să se facă evidente în raport şi esibitele neresolvite, împreună cu cauzele pentru cari nu au putut fi rezolvite.

După discuţie mai îndelungată, la care iau parte peputaţi Dr. *Ioan Stroia*, *Partenie Cosma*, *Mateiu Voilean*, Dr. *Miron Cristea* şi în repetite rânduri Esc. Sa dând desluşirile de lipsă, se primeşte propunerea comisiunii cu modificarea propusă de Dr. *Stroia*, ca în loc de „*esibite*” să se pună „*cauzele*” neresolvite.

Punctul III, IV, VI. şi VII., despre numărul şedinţelor consistoriale ţinute în 1903, despre alegerile de deputaţi sinodali în locurile ajunse în vacanţă de la ultima sesiune sinodală încóci, despre sinódele protopresbiterale şi sinódele parochiale ţinute în 1903, — în conformitate cu propunerea comisiunii, se iau la cunoştinţă.

La pct. V. („*protopresbiterate vacante*”) se ia la cunoştinţă comunicarea consistoriului, cu adausul, că consistoriul să facă demersurile pentru întregirea şi a protopresbiteratelor încă vacante.

În fine comisiunea propune, ca în viitoriu să se facă evidente în raportul general şi conclusele primite de la sinod spre efectuare, arătându-se şi rezolvirea, ori cauzele neresolvirei lor.

Se primeşte.

Urméz referada comisiunii şcolare asupra raportului general al senatului şcolar. Referent Dr. *Petru Şpan*.

Punct I. şi II. 1—2 despre şedinţele senatului, gimnasiul din *Braşov*, gimnasiul din *Brad*, şcolă comercială din *Braşov* şi şcolă reală din *Braşov*, — se iau la cunoştinţă.

Pct 3 despre secţiunea pedagogică a seminarului „*Andreian*” se ia la cunoştinţă cu adausul, ca în viitoriu să se facă evident şi numărul celor cari fac cursurile pe cale privată.

Pct 4 despre şcoléle populare: edificii, grădini, biblioteci şcolare, salarii învăţóreşti şi numărul învăţórilor se ia la cunoştinţă, iar' partea privitoare la copii de şcolă se ia la cunoştinţă cu adausul, ca consistoriul să stăruéscă şi mai departe în adunarea şi prezentarea de date statistice cât mai esacte, urmând concludului sinodal nr. 72 din anul trecut.

Punctul III. despre catechisarea elevilor nostri de pe la şcoléle străine se ia la cunoştinţă cu adausul, că „*consistoriul să continue a apóra drepturile autonome ale bisericii noastre, înscrise în statutul organic şi cuprinse în legile statului*”.

Punctul IV. (despre esamenene de calificăţiune învăţórescă) se ia la cunoştinţă cu adausul, ca „în viitoriu să se arete şi numărul acelor candidaţi cari s'au prezentat la depunerea esamenului”. (Până acum se aréta numai numărul celor cari au făcut esamenul, dar' al celor căduţi nu).

Punctul V, despre vizitarea şcolélor, se ia la cunoştinţă cu adausul, ca „*vizitaţiunea să se facă în sensul §-ului 127 din Statutul*

organic, trimițând consistoriul din timp în timp unul ori doi comisari în părțile unde se simte mai multă trebuință.

Punctul VI. despre împărțirea de ajutoare școlilor sărace se ia la cunoștință.

La punct VII. (stipendii) se încinge discuție îndelungată în jurul propunerii făcute de comisune, ca „stipendii în viitoriu să nu se mai împartă acelor tineri, cari cercetază vre-o facultate teologică, fie chiar și ortodoxă, înainte de a fi ascultat cel puțin un an în secțiunea teologică a seminarului nostru archidieceșan spre a fi introduși în viața noastră bisericească”.

În legătură cu acesta deputatul D. Comșa face aditament, ca „la darea de stipendii consistoriul să fie cu deosebită considerare la lipsa forte simțită de persoane calificate pentru pedagogie”.

Deputatul Vlaicu face contrapropunere, că raportul consistoriului să fie luat simplu la cunoștință.

Iau parte la discuție: Escelența Sa dl. arhiepiscop și metropolit, Preacuvioșia Sa dl. archimandrit Dr. Pușcariu, Partenie Cosma, Dr. V. Bologa, Dr. M. Cristea, Dr. I. Stroia, Dr. N. Comșa, Dr. E. Roșca, V. Tordășianu și Mateiu Voilean, apoi după încheierea debaterii: A. Vlaicu, D. Comșa și referentul Dr. Șpan, întru sprijinirea propunerilor lor.

La votare se primește cu 22 voturi propunerea lui A. Vlaicu față cu a comisiei, care a întrunit 14 voturi. Aditamentul dlui D. Comșa se primește fără votare.

Punct VIII. despre conferențele învățătoarești se primește cu adausul, ca „consistoriul să caute a satisface concludusului sinodal din trecut, referitor la înfrunirea comisarilor consistoriali în o conferență comună cel puțin la 3 ani”.

Sedința se încheie la 12^{1/4}, anunțându-se proxima pe Mercuri la 9 ore a. m.

De la sinod.

— Raportele consistoriului archidieceșan. —

Conform usului și datorinței, consistoriul archidieceșan a înaintat sinodului, deschis Duminecă în Sibiu, rapoarte amănunțite despre momentele mai principale, despre lucrările mai însemnate, săvârșite în sinul consistoriului de la sesiunea sinodală trecută până la cea actuală. Sunt patru la număr rapoartele acestea, anume, despre activitatea consistoriului ca senat plenar, apoi ca senat bisericesc, școlar și epitropesc.

Spre informarea publicului cetitor din afară, facem estrase mai scurte din voluminoasele rapoarte, după cum urmează:

I. Din resortul plenului consistoriului archidieceșan se fac sinodului comunicările următoare:

Despre înaintarea lucrărilor cu zidirea catedralei din Sibiu, făcându-se împărțirea, că Joi, 30 Octombrie 1903, au fost așezate crucile pe turnurile catedralei, și că consistoriul a luat măsurile necesare pentru zugrăvirea și ornamentarea internă a catedralei, pentru-ca

să poată fi dată cât mai curând destinației sale.

Despre conclusele luate în toamna anului trecut din partea congresului național, și anume:

că alegerea profesorilor seminariali cade, nu în competența sinodului, cum adusesse concludus sinodul archidieceșan în anul 1892, ci în competența plenului consistoriului archidieceșan.

că în competența plenului consistorial cade numai reconstituirea corporațiilor bisericești în protopresbiterate, și pertractarea protestelor date în contra reconstituirii corporațiilor protopresbiterale; pe când reconstituirea corporațiilor bisericești în parochii aparține competenței senatului bisericesc al consistoriului archidieceșan, și

că la ședințele plenare ale consistoriului sunt a se invita toți membrii, cerându-se la aducerea de concluse valide prezența a cel puțin 12 membri consistoriali, afară de president.

Un normativ pentru cauzele la a căror discutare și decideră nu poate participa membrul interesat al corporației bisericești, votat asemenea din partea congresului național din toamna anului trecut, a fost prezentat sinodului prin esibit separat.

În raportul consistoriului către sinod se cuprind apoi date referitoare la *statul personal* al consistoriului. Se comunică, că cu referada în senatul școlar a fost încredințat asesorul onorar din acel senat Lazar Triteanu, căruia i s-a regulat și remunerațiunea pentru acest oficiu. Se comunică că profesorul de pedagogie Ioan Ghibu a fost trecut la pensie, și în locul său e instituit ca profesor candidatul de profesor Dr. Aurel Crăciunescu. Se comunică moartea asesorului consistorial în retragere Zaharia Boiu și a protopresbiterilor Demetriu Coltofeanu (Treiscaune) și Nicolae Moldovan (Agnita).

Esibite au fost la consistoriu cu totul 14,775, referate de 4 asesori din senatul bisericesc, un asesor onorar din senatul școlar și trei referenți extraordinari din senatul epitropesc.

Sedințe consistoriale s'au ținut preste tot 137 ordinare, 11 extraordinare.

Deputați noi au fost aleși în 4 cercuri în cel preoțesc din Sighișoara, apoi în cele mirenești din Brașov, Gălgău și Târnava.

Protopresbiteratul Mereurei și al Treiscaunelor își are deja pe șeful său tractual, ear' în vacanță mai sunt protopresbiteratele din Bran, Murăș-Oșorheiu și Agnita.

Sinódele protopresbiterale s'au întrunit și în anul acesta, ocupându-se mai mult cu combaterea căsătoriilor încheiate numai la oficial stării civile și cu viețuirea în concubinaj.

În sinódele parochiale s'au făcut reconstituiri corporațiilor pe un nou period de trei ani. În contra reconstituirilor au intrat mai multe recurse de cât în trecut. Consistoriul a dat invitațiunile necesare.

II. Raportul senatului bisericesc conține următoarele date statistice:

fie cum se fie, vor fi uitate mai curând sau mai târziu, și eu nu voi mai fi. Să trăești numai atunci e cu puțință când ești beat de viață. Când te vei trezi, te vei convinge că totul e numai o înșelăciune, o deșertăciune amară și sarbedă.¹⁾ Gândul lacom de mântuire caută în toate părțile liniște și rașim, în adâncul sufletului, isvorul vieții, dar' trist se întorce înapoi neaflând nimica. Științele nu 'i pot da nici un răspuns, căci ele răspund cu un glas: „La ceea-ce tu ești și pentru-ce trăești nu putem da nici un răspuns, dar' nici nu ne ocupăm cu ele. Dacă voești însă să cunoști legile luminii, legile chemice, ale dezvoltării organice, ale corpurilor, formele și raportul numerilor și ale mărimii lor, dacă voești să cunoști legile vieții spirituale, pentru acestea toate avem răspunsuri lămurite, corecte și infalibile”.

Și cea mai adâncă pătrundere în științe și înțelepciune nu-i pot deslega ghicitoria vieții, nu poate trece peste marginile împuse de Dzeire. Se convinge că nu potă ști nimica și desperat esclamă cu Faust: „Und sehen das wir nichts wissen können, das will mir schier das Herz verbrennen!” Căci întrăga noastră știință e clădită pe sisteme uimitore prin

¹⁾ Tolstoi: „Mărturisirile”.

Statul preoțesc din archidieceșă, în frunte cu arhiepiscopul, îl formeză: un vicariu arhiepiscopesc și archimandrit, un director seminarial protosinel, trei asesori consistoriali protopresbiteri, un protopresbiter în pensie, un asesor consistorial presbiter, un profesor seminarial presbiter, un espeditor consistorial presbiter și un oficial consistorial diacon, toți în centru; apoi în afară: 30 protopresbiteri-parochi, 2 protopresbiteri în pensie, 3 protopresbiteri onorari, 2 protopresbiteri militari în pensie, 4 administratori protopresbiterali-parochi, 860 parochi, 1 presbiter militar, 8 presbiteri în alte funcțiuni, 2 amovați, 9 resignați, 8 pensionați, 42 capelani și 3 diaconi.

În cursul anului au răposat 22 preoți, ear' chirotoniți au fost 44. A fost și o chirotesie.

Poporațiunea archidieceșă numără 764,136 suflete, cu 3293 mai multe de cât în anul trecut.

Numărul celor știutori de carte s'a înmulțit cu 7225.

Parochii vacante au fost 70. Căsătorii au fost încheiate 5309. Conviețuiri ilegale 4787. Nașteri legitime 23,696, ilegite 2137. Casuri de mörte 19,075. Treceeri religioase de la biserica noastră la alte biserici 123, ear' de la altele la biserica noastră 460.

Institutul teologic l'au frecventat 124 elevi, dintră cari 71 cu maturitate (bacalauriat). Esamenul de calificăție l'au făcut 37 teologi. Biserici au fost sfințite în cursul anului 21, dintră cari 3 prin arhiepiscopul, 18 prin delegați archierești.

Pentru întregirea dotațiunii preoților a primit consistoriul de la stat suma de 494,097 corone și 37 fileri. Cinci parochi, judecați pentru transgresiuni, au pierdut pe câte trei ani întregirea, ear' la alți cinci a fost sistată în mod provisor, în urma proceselor disciplinare puse în curgere în contra lor.

Revistă esternă

Debarcare la Port-Arthur. De la datul catastrofei vasului de război „Petro-pavlosc” în continuu s'au dat știri care de care mai contrazicătoare, asupra catastrofei și cauzelor cari au provocat-o. Zilele aceste a apărut apoi și raportul admiralului japonez Togo, trimis împăratului. Din raportul acesta se vede, întră alteie, că lupta navală de la Port-Arthur, în cursul căreia s'a întâmplat catastrofa vasului rusesc și mörtea comandantului flotei rusești, a durat trei zile. S'a început în 12 April, în 13 s'a întâmplat cufundarea vasului „Petro-pavlosc” prin o torpilă dintră cele puse de japonezi în noptea precedentă, și s'a continuat în 14 April. Ce perderi vor fi avut Rușii în lupta acesta, pe lângă perderea comandantului și a vasului „Petro-pavlosc” împreună cu cei 900 soldați, — nu se știe încă. Dar' fapt e, că flota rusescă e deja slăbită în așa mare măsură, în cât Japonezii nu mai au nici o temă de ea și-și pun mereu trupe la uscat din sus de Port-Arthur.

În legătură cu deprimarea cercurilor din Petersburg și deosebi a țărului, în urma știrilor triste de pe câmpul de război, se vestește din Petersburg că țarul a oferit statului, în scopul suportării cheltuielilor de război, întrăga averea sa, de circa 800 milioane de ruble, ca împrumut fără interese.

NOUTĂȚI

Ladislau Cenna, feldmareșal-locotenent în armata austro-ungară, atașat inspectorului general de artilerie, a fost decorat cu crucea de cavaler a ordinului Leopold.

† Vasilie Calbază, căpitan ces. și reg. în regimentul de infanterie Nr. 43, a răposat în 7 April în Viena, în etate de 34 ani. Cadavrul i-a fost transportat la Caransebeș, la espresa dorință a mamei răposatului, și înmormântat în cimiteriul bisericii gr.-or. de acolo Marți (12 April). Răposatul V. Calbază după absolvirea școlii militare pregătitoare a intrat în academia militară din Wiener-Neustadt, de unde în 1892 a eșit cu rang de sublocotenent și comandat la reg. de infanterie Nr. 43, fiind avansat în 1896 la gradul de locotenent. În 1 Nov. 1897 absolvând școlă de război a fost trecut la statul major; în 1 Maiu 1900 căpitan și transferat la reg. de infanterie Nr. 2 în Sibiu pentru a-și face deprinderile practice prescrite pentru absolvenții școlii de război, apoi a fost trecut definitiv în statul major la diviziunea 5. a corpului de armată I. la Olmütz. Aci s'a îmbolnăvit și bolnav a fost dus la Viena. Răposatul era binecunoscut și în societatea română din Sibiu.

Episcopia Timișorii. În chestia înființării unei episcopii gr. ort. române în Timișoara, credincioșii bisericii noastre din Timișoara-Fabric au adresat rugare nouă sinodului de ast-an al dieceșei Aradului.

Competința pentru transcrierea a-verii nemiscătoare („proventul”), dacă în contractul de cumpărare nu se statorește că cine se o solvască, are să o solvască totdeauna cumpărătorul. Acesta în urma unei decisiuni curiale aduse acum de curând.

Aiudul cere tribunal. Consiliul comunal din Aiud a înaintat rugare la dieta țerii, ca tribunalul reg. din Alba-Iulia să fie permutat la Aiud, ca în centrul comitatului.

„Fondul cultural al Băncilor române”. Conferența directorilor băncilor noastre din 19 Octombrie a. tr., după cum este cunoscut cetitorilor nostri, prin decisiunea sa nr. VIII, a invitat băncile române, ca „din sumele ce le votează an de an pentru scopuri culturale, o cotă de ore-care ce va rămâne disponibilă după dotarea scopurilor de cari înse-le vor voi se țină seama la distribuirea profitului lor, — să o destineze pentru înființarea unui fond cultural al băncilor și să o pună la dispoziția „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” în scopul acoperirii lipsurilor culturale mai ardetore, fără ca numita Asociațiune să fie

o mărturisesc, ci tocmai așa de epicureice ca și el.

Nu mai la țărânul neprihănit încă de suflul culturii află ceea ce-i dorea inima; în apropierea lui i-se ițește în suflet lumina adevărului. — Direcțiunea inversă a voinții lui l'a zăbovit în aflarea adevărului. „Am rătăcit, nu din pricina judecății greșite, ci din pricina traiului meu fără rost; fiind-că viața mea proprie a fost o rătăcire, priveghind a satisface poftelor și dorințelor epicureice”. Astfel prin recunoșterea păcatului său se convinge de adevărul limpede, grăit de Ioan în c. VII, 17, pe care el astfel îl exprimă: „În lume toate se întâmplă după voia aceluia, care ne dă putere să lucrăm întru realizarea unui scop pe care nu l' cunoștem încă. Nădăduind înțelegerea voinții acesteia, trebuie să săvârșim, ceea-ce pretinde el de la noi”. Și astfel din pocăința curată, isvorită din scepticismul dogmatic, crește siguranța, rostită prin vorbele: „Ce mai caut eu, când Dzeu e aici? Dzeu este o putere fără de care nu putem trăi. Așa dar' să cunoștem pe Dzeu și lui să trăim. Dzeu este viață; caută, trăește în voia Domnului, căci nu este viață fără Dzeu”.

(Va urma.)

FOIȘORĂ

lisus în lumina vécului XIX.

Tolstoi.

(Urmare).

Omul cu mustața răsucită de husar, cu trăsăturile fine, cu fața netedă, cu ochii vioi și visători, care făcea în sufletul omului de lume și a damelor o întipărire modernă apăsătoare, se schimbă — și pe fruntea lui se zărește nori gri; ochii alunecă mai adânc în orbitele lor, și crește adânci de gânditor îi înbrăzdeză fruntea îndelungul. Un vifor de gânduri necredincioase îi băntue sufletul, răpindu-i totă liniștea.

Il chinuia problema vieții, care se află în sufletul fie-căruia, de la copil până la bătrân, și care astfel glăsuia în inima lui: „Ore-ce o să urmeze din ceea-ce săvârșesc astăzi? Ce din ceea-ce îndeplinesc mâine? Esistă în lume vre-un scop care să nu fie distrus de nestabilitatea vieții, de neevitabila mörte care mă așteaptă?” — „De nu se întâmplă astăzi, atunci de sigur mâine — bólele vin, și mörtea la tine, la ómenii tei dragi, eari îți sunt pretini și nimic nu va rămâne fără putredăciune și viermi. Faptele mele,

îndatorată la capitalizarea fondului. În urma acestui apel, comunicat singuraticilor bănci atât prin delegațiunea băncilor cât și prin comitetul Asociațiunii, s'au pus în anul curent primele baze ale „Fondului cultural al băncilor române”. Este drept, că deocamdată numai trei dintre băncile noastre s'au conformat apelului ce li s'a adresat și că sumele donate (de la „Sebeșana” în Sas-Sebeș 100 cor., de la „Doina” în Câmpeni 60 cor. și de la „Auraria” în Abrud 50 cor., deci în total 210 cor.) până acum reprezintă o sumă relativ neînsemnată; cu toate acestea comitetul central al „Asociațiunii”, în ședința sa din 14 April a. c. a luat act cu plăcere de acest modest început pentru întemeierea „Fondului cultural al băncilor române”, sperând că în viitor bunele intențiuni ale conferinței din 1903 vor fi apreciate în cercuri tot mai largi, și astfel cu timpul acest fond va crește și se va desvolta în condițiuni, cari se permit o distribuie mai rațională cel puțin a unei părți din sumele destinate de bănci pentru scopuri culturale, prin satisfacerea trebuințelor mai reale și arădătoare ale poporului nostru, pe teren cultural. („Revista Economică”).

Din Macedonia. O telegramă din Constantinopol dtd 16 April — sigur că în scop de a arăta că în Macedonia e „pace” — raportează că în cele trei provincii (vilaiete) macedonene sărbătorile Paștilor au trecut în liniște. „Numai în Ravna s'au întâmplat bătăi între greci și bulgari”, — zice telegrama.

Din Seliște ne vine o întîmpinare mai lungă la darea de seamă din numărul 36 despre reprezentația teatrală dată acolo a doua zi de Paști. În întîmpinare se face constatarea, că piesa „Aur” e dramă originală, însă nu istorică, că e fantasmă afirmarea, că drama în motivarea ei internă ar aminti privitorului „Năpasta” lui Caragiale și „Puterea întinerii” de Tolstoi, că darea de seamă nu e critică, ci adunare de vorbe îndrăgite pe hârtie, că George Nistor nu a fost fișpan, ci fișpan a fost bărbatul Mariei Cozma, că autorul dării de seamă n'a înțeles rolul lui Petru, pentru că Petru a făcut asupra întîmpinătorului cu totul altă impresie, — se credea într'un teatru cu renume european (!), — că costumarea a fost potrivită, și că drama „Aur” va fi reprezentată în curînd de nou în Seliște, probabil în prezența autărei, *Constanța Hodoș*. Acesta e conținutul întîmpinării, ținută într'un ton prea iritat, care face imposibilă publicarea în întregime, așa cum ni s'a cerut.

O nouă fundațiune a lui Carnegie. Vestitul Carnegie, miliardarul american care prin multe fundațiuni în scopuri culturale și de binefacere, toate în sume de milioane, și-a făcut deja numele nemuritoriu, — zilele trecute și-a adus a minte și de cei cari își atrag morțe ori schilodire mîntuind de morțe pe alții. Pentru ajutorarea familiilor rămase după cei cari își pierd viața salvînd ori cercînd a salva de morțe pe alții, cum și pentru ajutorarea celor schilodiți în cursul salvării și deveniți incapabili de lucru, marele filantrop Carnegie a făcut o fundațiune de cinci milioane de dolari (cam 120 milioane în valuta banilor nostri). Fundația se estinde cu binefaceriile ei asupra Statelor-Unite, asupra Canadei și asupra apelor acestor două state.

Ôse de mamuth în Banat. Se serie din Becicherecul-mare, că pe moșia din comuna Bara a proprietarului Teodorescu, în cursul unor săpături au fost aflate, în adâncime de zece metri, ôse de mamuth. Avisat de lucrători, Teodorescu a supravegheat însuși continuarea săpăturilor și i-a succedat scotă din pămînt aproape întreg scheletul în stare nedeteriorată.

Ce simte un muribund? Dr. Paul S. Truex din New-York, cel mai renumit chirurg american, săptămîna trecută a căpătat apoplexie de inimă în timp ce făcea o grea operațiune asupra unui bolnav. Pe cînd era aproape se terminase operațiunea, a scăpat din mînă cuțitul și punîndu-l mîna pe inimă a zis cu voce slabă: „Dumnezeu meu, mor!” Unul dintre asistenții sei l'a condus în altă odaie, ear' altul luînd repede cuțitul cădut din mîna lui Treux a terminat operația, scăpînd astfel de morțea sigură pe bolnavul supus operației. Ear' Treux după ce a fost condus în odaia laterală, a zis asistenților să nu încerce nimic pentru mîntuirea lui, căci toate au să fie zadarnice; el în scurt timp are se moră de dilatație acută a inimii. I-a rugat să-și noteze cele ce el le va dicta. Apoi a început să spună ce simte:

— Simt ca-și-cum trupul mi-ar fi un val pe ocean, se înalță, apoi repede se cufundă earăși în adîncime. În plămîni simt ca-și-cum mi-le-ar strînge un șurub puternic. Funcția inimii e mai slabă deja, ca-și-cum tot-ar fi pierdut totă facultatea de simțire, dar totuși mai mișcă încă. Mor. Duceți adio soției și copiilor mei. Totul s'a sfîrșit.

Și în clipa următoare Treux era mort deja.

Concert. Directorul de muzică Hermann Kirchner aranjează Sîmbătă în 23 l. c. la orele 7 1/2 sîra cu școala sa de muzică și cu elevii sei privați un concert în sala de la „Unicum”. Întră partea I și II a concertului dl Kirchner va ține o scurtă prelegere despre „Desvoltarea muzicii”. Biletele de intrare se vînd cu începere de Joi la librăria *Georg Mayer* jun. (palatul Bruckenthal) *Prețuri:* Loge à 8 cor., locul I 1-60. cor. locul II 1 cor. loc de stat 60 fil., pentru studenți 40 fil.

Program.

Partea I. 1. a) Eduard Grell: Dîmne bunătața ta; b) Bernh. Klein Domnul e stăpînul meu (cl. II a școlii de cor). 2. J. S. Haydn: Menuett din simphonie G-dur (4 mîni). 3. Felix Mendelssohn: Suleica. 4. Ludwig von Beethoven: Sonate, opus 79. Partea I. 5. a) Fischeff: Wo die letzten Häuser stehn; b) Huszka Jenő: Két veréb. 6. a) Carl Cserny: Allegretto; b) Două melodii populare (4 mîni). 7. Curschmann: Der Schiffer fährt zu Land. 9. C. Löwe: „Spirito santo”. Baladă. 8. Joachim R ff: „Fleur-de-lis”. Romanță. 10. Mendelssohn: Despărțire (cl. I a școlii de cor). Prelegere despre „Desvoltarea muzicii”.

Partea II. 11. a) Joh. Sebastian Bach: Praeludium; b) Woltg. Amadeus Mozart: Sonate în C-moll. Partea I. 12. Franz Schubert: Tîndra călugăriță. 13. Niels W. Gade: Elegie și S herzo. 14. Edward Grieg: Melodie populară și jocul teletor. 15. Alb. Bekker Canon: a) Cât de frumoase sunt creștin-unile Tale Dîmne; b) Johannes Brahms: Bună sîra, noapte buna (cl. I a școlii de cor). 16. a) Cîntec spaniol; b) Cîntec iric. 17. Fr. Kuhlman: Aila Pollaca. 18. John Field: Nocturno. 19. Mase Bruch: Aria Andromachei din „Achilleus”. 20. Frédéric Chopin: Vals în cis moll. 21. Robert Schumann: Arabesca. 22. a) Carl Löwe: Der Stock, baladă; b) Robert Schumann: Noapte de primăvară. 23. Fr. Liszt: Chor din „Sfînta Elisabeta” (cl. II. a școlii de cor).

Dr. Titu Perța, medic în Făgăraș, își are locuința în Piața-mare, numărul 138, în casele domnului avocat Dr. Șenchea.

Otrăvire cu craci de brîscă. Vineri a răposat subit în castelul Hanzenbichl (din Gratz) contele Ferdinand Vetter von der Lilie, în etate de 48 ani. Obducția medicală a constatat, că morțea contelui a fost cauzată de otrăvire acută, ear' în urmă s'a constatat și aceea, că contele mîncase în ziua morții craci de brîscă și că acestia i-au cauzat otrăvirea.

Arderea palatului împărațesc din Coreia. Palatul din Seul al împăratului Corei săptămîna trecută a luat foc de la o căldărușă cu jar și în scurt timp a fost cuprins de flăcări. A ars biblioteca și o mare parte a palatului pînă ce gendarmeriei japoneze și matrozilor de pe la consulatete europene li-a succedat să străbată pe furie prin dosul grădinii palatului și se stingă focul. Poporul coreian adevă, spre a nu lăsa să fie „profanate localurile împăratului prin intrarea în ele a străinilor”, s'a fost adunat înaintea porților și nu voia să permită nimeni să intre în curtea palatului. Japonenii și europenii au trebuit să se furișeze pe ascuns, ca să stingă focul. Paguba e foarte mare.

Proces contra papei Piu X. În Novembrie a. tr. a răposat în Roma canonicul Iosif Hiebasco, lăsînd avere de aproape un milion de corone, din care 10,000 de corone a testat rudeniilor sale din Ungaria, în comitatul Zemplén, ear' restul l'a testat Vaticanului. Rudeniile răposatului interesîndu-se de cauză și aflînd că atîră de cele 10,000 averea canonicului a fost de aproape un milion și că a testat-o scaunului papal, au notificat secretariatului papal, că dacă scaunul papal nu renunță la jumătate din moștenirea după Hiebasco în favoarea rudeniilor acestuia, vor ataca cu proces validitatea testamentului. Vaticanul li-a răspuns, că pentru evitarea procesului le da moștenire 200,000 de corone. Nemulțamite însă cu atîta, rudeniile au dat avocatului Dr. Fard Andor din Tökerebeș plenipotență să întenteze proces contra scaunului papal pentru nimicirea testamentului. — Așa cum în „Magyar Szó”.

Cărți și reviste.

„Școala fröbeliană”, mica pedagogie pentru educația copiilor, căleuza profesorelor și a familiilor pentru grădina de copii”, de Emilia Cordoneanu. Cât știm noi, cărticea acăsta e prima și unica apărută pînă acum în limba română, pentru grădiniile de copii. A apărut în București în institutul de arte grafice „Eminescu” (bulevardul Elisaveta nr. 6). Preț 2 lei.

Apel.

Cătră toți P. T. Domni binevoitori și sprijinitori ai nemului românesc!

Motto: Cel-ce jertfește pentru școală, a nemului seu existență, afirmare și înflorire asigură și numele-i va rămîne neperitoriu.

În fruntea mînnunchiului de parohii reslăfite pe Cîmpia Turzii și pe malurile Mureșului este vestita parohie ortodoxă a Turzii.

Vestită și istorică prin faptul, că aici a fost ales episcop la anul 1847 cel mai valoros bărbat al nostru, genialul de pie memorie metropolitul Andreiu baron de Șaguna.

Copleșită însă prin elemente bineorganizate și străine bisericii noastre — în credință, limbă și simțiri — credincioșii parohiei noastre destinați au fost a se retrage timiți într'o bisericuță fără turn, așezată pe deal, la marginea orașului, lipsită de fortăreața puternică a culturii naționale, — de școala românească ortodoxă.

Vremea plinitu-s'a și necesitatea simțită reclamă acum imperios — mai ales fiind permutat și sediul protopresbiterial aici — ca fîca bisericii — școala — și prin ea generațiunea noastră, să se desrobască de sub influințe străine și să fie strîns lipită de sinul dulce al mamei sale!

Reservat fiindu-ne deci, pusu-ne-am gînd sfînt și luat-am firmă hotărîre de a edifica o școală model, care se fie pildă glăsuitoare tuturor școalelor din protopresbiterat.

După-ce însă — cu toate că am pus umăr la umăr și în însuflețirea noastră oferitam toți parochienii cu drag dinarii nostri disponibili — mijlocele ni-s'au dovedit limitate și insuficiente, așa că spesele considerabile ce se recer, nu le putem de tot asigura: ne luăm voe cu profund respect a deschide acăstă colecție încuviințată și prin înalta soluție consistorială de la 22 Faur a. c. nr. 1359 școl. rugîndu-vă ferbînte a vă milostivi a ne veni într'ajutor și a ne oferi sprijinul maritiminos — pe cât de modest — asigurîndu-vă că în schimb pomenite la altar din generație în generație vor fi numele tuturor generoșilor donatori, ear' numele acelor binevoitori, cari vor jertfi o sumă de 20 sau mai multe corone — gravase-vor pe o pîtră comemorativă, așezată în pîretele din frîntul interior al școlii spre ilustrare și pomenire ca fundatori al școlii!

Fie ca geniul marelui Șaguna, care în Turda a primit toaigu archiepiscopiei și încurajarea de a elupta drepturile bisericii și reînfrînțarea metropoliei noastre, se înduplece și inspire a ne întinde obolul lor pe toți bărbăți ilustri și acei binevoitori preoți, profesori, învățători și fosti stipendisti, cari și-au asigurat viitorul și gustă din rîdoele binefăcătoare ale muncii Sale.

Listele de colecție cu rezultatul lor vă rugăm a le trimite pe adresa: Jovian Murășan, protopop ortodox în Turda, cel mult pînă în 1 Iunie a. c.

Nădejduînd căldă sprijinire, însemnăm: Turda, 1 Martie 1904.*

În numele parohiei cu distinsă stimă:

Jovian Murășan
paroch-protopop.

Iosif Urcan
epitrop-primar.

*) Celelalte ziare românești sunt rugate să reproducă acest apel.

Posta ultimă.

Grevă la căile ferate ungare.

În noaptea trecută (Marți spre Mercuri), întregul personal de la căile ferate ungare, fie că sunt ale statului, fie că sunt puse numai în administrarea statului, s'a pus în greva la orele 12, și a oprit circulația trenurilor pe toate liniile căilor ferate din țară. În urmare, nici la gara din Sibiu nu sosește nici un tren, și nu plăcă nici un tren. Motivul grevei este proiectul de lege prezentat dietei Sîmbătă din partea ministrului de comunicațiune, cu privire la regularea salariilor celor de la căile ferate, proiect de lege cu care cei interesați nu sunt mulțamiți.

Din public.*)

Mulțamită publică.

În scopul edificării unei școle nouă din Turda au binevoit să ofere dintră parochieni următorii sumele mai jos însemnate:

Ioan Chertes, cantor, 50 cor., Iosif Urcan iun., 40 cor., Silviu Bologa, 40 cor., Iosif Urcan sen., 40 cor., Nastasia Rațiu, văduvă, 30 cor., Ilie Turdean sen., 26 cor., Gavrilă Morariu, 25 cor., Mihail Crișan lui Ioan, 22 cor., Vasile Crișan lui Ioan, 22 cor., Iacob Crișan, 22 cor., Simion Andreca sen., 22 cor., Vasile Stan, 22 cor., Simion Zehan, 20 cor., Mihail Crișan a Tomii, 20 cor., Mihailă Rațiu sen., 20 cor., Vasile Tocaciu, 20 cor., Vasile Sîntean, 20 cor., Iacob Zehan, 20 cor., Ioan Felezău cătană, 20 cor., Ioan Aspriș, 20 cor., Samson Zehan, 20 cor., Mihailă Zehan, 22 cor., Vasile Cîmpean, 20 cor., Ioan Chiș, măsariu, 20 cor., Ioan Bucur, 20 cor., Mendel Lazar, 15 cor., Vasile Felezău I. Stefan, 10 cor., George Chertes, 10 cor., Vasile Ciortea Toma 10 cor., Ioan Andreca iun., 10 cor., Partenie Gherman, 10 cor., Mihailă Spălnăcan, 10 cor., Simion Andreca, iun., 10 cor., Gligor Ciortea, 10 cor., Vasile Ciortea I. Vasile, 10 cor., Ioachim Ciortea I. Toma, 10 cor., Vasile Felezău I. Iacob, 10 cor., Vasile Ciortea I. Gligor, 10 cor., Vasile Ciortea Deac sen., 10 cor., Mihailă Tocaciu, 10 cor., Mihailă Rațiu, 10 cor., Ioan Stăvari, 10 cor., Mateiu Murășan, 10 cor., Simion Murășan, 10 cor., Filon Rațiu, 10 cor., Mitru Lup, 10 cor., Nicolae Laslo Hodăș, 10 cor., Ștefan Felezău, măsariu, 5 cor., vîd. Maria Stan, 5 cor., vîd. Ana Murășan, 5 cor., Ilie Dejan, 5 cor., vîd. Anica Grindean, 5 cor., Iacob Pelea, 2 cor., Kis György (ref.) 1 cor., și Jovian Murășan, ppresbiter 100 cor., total deci 974 cor.

Pentru aceste oferte benevole subscrise epitropie parochială exprimă mulțamită sa călduroasă, avînd a se grava pe o pîtră comemorativă numele acelor donatori, cari au oferit suma preste 20 cor.

Turda, 5 April 1904.

Epitropia parochială:

Jovian Murășan
protopresbiter, pres.

Iosif Urcan
epitrop, cassariu

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acăsta Redacția nu primește răspunderea.

Posta redacției.

Banabic. Nu le putem întrebuița. Trimite-le la altă foie.

Nr. 322 1904.

[89] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a treia Suplac, protopresbiteratul Tîrnava, pe baza soluțiunii venerat. consistoriu arhidiececan din 9 Martie a. c. nr. 2833 Bis, prin acăsta se eșcrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat, notîndu-se că parohul se bucură de casă de locuit și superedificate frumoase pe fondul intern parohial.

Doritorii de a ocupa acest post să și subșternă cererile concursuale instruite conform normelor în vîgore la subscrisul oficiu (p. u. Kükkülvár) pînă la termenul susindicat, avînd a se presenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, pentru a cînta, eventual a celebra și cuvînta.

Cetateadebaltă, 2/15 April 1904.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Tîrnava, în conșlegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Todoran, prot.

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște, comit. Sibiu.

Anunt.

Cassa de păstrare reuniune în Seliște acordă împrumuturi fără nici o proviziune sau competență de scris, și anume:

I. Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți și Împrumuturi cambiale

de la k	50 pînă la k	1000 cu 8%
" "	1000 " "	5000 " 7%
" "	5000 " "	20000 " 6 1/2%
" "	20000 în sus cu	6%.

II. Împrumuturi ipotecare și Împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară

de la k	100 pînă la k	1000 cu 7%
" "	1000 " "	5000 " 6 1/2%
" "	5000 în sus cu	6%.

III. Credite de conturent pe lângă acoperire de hîrtii de valoare sau ipotecă sume pînă la k 5000 cu 6 3/8%, și sume preste 5000 " 6 3/8% interese decursive.

Din ședința Direcțiunii ținută la 14 April 1904.

[91] 1—6

Direcțiunea.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoie), convulsii și de alte morburii nervoase, se ceară broșură asupra acestora. Se capătă gratis și franco prin „priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.”.

Cărămidă vechiă

se află de vinzare la

architectul **Franz Szalay**,
(55) 7-10 strada turnului roșu nr. 2 a.

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs”, și sunt în deoște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru saloane, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai elocventă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertează exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecată ceea ce poate.

Bösendorfer a făcut școală.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onoare) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrierul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de esecutare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute piane lui **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobiceiuita durabilitate a acestuia; îndeosebi este căutat acolo, unde numai rar se poate afla acordător.

Frații Stingel, fabrică de piane c. ș. r. de curte

reprezentăți prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, se-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fii.**

Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțumire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pian cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hölzl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai nouă se află în deposit instrumente dragute cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa-numite „Harfen-Pianino”. (O invenție binefacătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsa** cu 100 fl. și 230 fl.

Inchiriere de instrumente cu prețuri efitine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

(87) 1—

Sibiu (Nagyszeben), strada cîsnădiei nr. 9, etagiul I.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secrete.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se
aparatură vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurărilor, că acest
vechi de 20 ani.

Aparatură aceasta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, înțepături de ureche, bătăie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, răceală la mîni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimit bani. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deosece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi
(2) 73 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vînzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Vaporele „Kaiser“:

Kaiser Wilhelm II, 215 metri lung,
Kronprinz Wilhelm, 202 metri lung,
Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 metri lung,
Kaiserin Maria Teresia, 166 metri lung,

merg în 6—7 zile de la Brema la New-York.

— **Plecarea Marția.** —

Vaporele acestea „Kaiser” pleacă numai din Brema. Cine voește deci să călătorească cu vapor „Kaiser” (imperial) poate călători liber, fără piedeci; nimeni nu-l poate opri. Fie-care călător trebuie să fie hotărît deja de-acasă încetrău voește să călătorească, și să nu se lase a fi abătut ori înșelat de nimeni. Fie-cărui fi stă în voie liberă a călători cu banii sei unde voește. Trebuie însă să se îngrijescă la timp de loc pe vapor și pentru siguranță să trimită la adresa mea 20 cor., ca arvună.

Călătoria de la Brema la America costă: pe vapor „Kaiser”

140 cor., pe vapor de postă 120 cor.

F. MISSLER, BREMEN, Bahnhofstrasse 30

(63) 10—31 casă de bancă și întreprindere de comunicațiune.

Szebenvármegye alispánja

szám. 2598 1904.

III.

[92] 1 - 1

Hirdetmény.

A talmács feleki vicinális uton levő I. sz. Cibinhid javítására vonatkozó munkálatok biztositása céljából 1904. évi április hó 29-én délelőtti 10 órára a várm. ház tanácskozási termében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy 8509 K 83 fillérrel előirányzott és a vármegyei közigazgatási bizottság 791/904. sz. határozatával engedélyezett munkálat végrehajtására vonatkozó írásbeli zárt ajánlataikat a kitűzött óráig nálam annyival inkább adják be, mert a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az előirányzott és fentebb kitett összeg után számítandó 5%-os bánatpénznek a nagy-szebeni kir. adóhivatalnál törént letételt igazoló nyogta csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szebenvármegyei kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagyszeben, 1904 április hó 18 án.

Reissenberger
alispán.

Liturgia

Stului Ioan „Gură de aur”, pentru 2 voci de Dimitrie Cuntanu, profesor seminarial de cânt. bis. Prețul 1 cor. 20 fil., plus porto 10 fil. Se poate procura de la Librăria arhidiececană, Sibiu (Nagyszeben).

? Pentru-ce?

este numit

GAEDICKE

cea mai mare

colectă de noroc?

Pentru-că acolo s'au plătit cele mai multe câștiguri principale.

Pentru-că premia de .	602.000	coróne
Pentru-că de trei-ori .	400.000	„
Pentru-că de trei-ori .	100.000	„
Pentru-că odată	70.000	„
Pentru-că de patru-ori	60.000	„
Pentru-că de trei-ori .	30.000	„
Pentru-că de cinci-ori	25.000	„
Pentru-că de zece-ori	20.000	„

(88) 3—12

acolo s'au câștigat, și

Pentru-că nici o colectă nu poate dovedi astfel de rezultate uriașe.

Cine voește deci să dobândescă un **câștig principal**, să se grăbescă a comanda cu asigurațiune ori pe lângă ramburs losuri pentru prima clasă a **XIV. loterie de clasă r. ung. priv.**, care se începe deja în

17 și 18 Mai

Intreg	jumătate	pătrar	optime de los
12	6	3	1½ coróne

de la casa de bancă și cea mai mare colectă de noroc din Ungaria

A. GAEDICKE

Budapesta, Kossuth-Lajos-utca nr. 11.

Securi postali pentru trimiterea scutită de porto a banilor — gratis și franco

Scrisóre de comandă. A se taia!

Dlui **A. GAEDICKE**, Budapesta

Vă rog a-mi trimite losuri originale, clasă I., ale loteriei de clasă reg. ung. priv., cum și planul oficial.

Banii, cor. (sunt a se ridica prin ramburs) (sosesec cu asigurațiune postală) Ce nu convine să se ștergă.

Adresa precisă